

L u k á c s György elvtárs,
akadémikus

B u d a p e s t V.
Belgrád rakpart 2.

Tárgy:

Hív. szám:

Melléklet:

Előadó:

Mellékállomás:

Ügyiratszám: 16031/II/1954.

Budapest, 1954. nov. 4. hó 19. n.

Sziveskedjék az ügyirat számára hivatkozni.

Tisztelettel értesitem, hogy a Magyar Tudományos Akadémia elnöke a Magyar Nemzeti Bank Devizaigazgatóságával egyetértve a következő rendeletet adta ki.

- 1./ Az 1950. évi 30. tvr. 35.§.-a alapján hozzájárulok ahhoz, hogy bárki, - belföldi, vagy külföldi folyóiratról készült - nyomtatásban megjelent, bármilyen nyelvű különlenyomatot kiviteli tanusítvány nélkül, a postahivatal útján külföldre küldhessen.
- 2./ A különlenyomatot a folyóirathoz hasonló módon keresztkötésben, vagy nyitott borítékban kell postára adni.
- 3./ A belföldön megjelent tudományos, vagy egyéb folyóiratok külföldre küldéséhez - mint eddig - ezentul sincs szükség kiviteli tanusítványra.
- 4./ Az 1950. évi 30. tvr. 22.§. /1/ bekezdése értelmében minden belföldinek, akinek külföldivel szemben akár külföldi, vagy belföldi pénzértékre szóló követelése keletkezik, kötelesek erről 3 munkanapon belül a Magyar Nemzeti Bank Devizaigazgatóságának írásbeli bejelentést tenni.

Sejér Klára/
szaktitkár.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Hivatalból
díjatalányozva

Lukács 14-465/2

Kedves Lukács Elvtárs !

Engedje meg, hogy a legmagasabb Kossuth-
díjjal való kitüntetése alkalmából a
magam és a II. osztály szaktitkársága
dolgozói nevében meleg szeretettel kö-
szöntsem.

Budapest, 1955. március 16.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

fejeztél

T e r v e z e t ,

a "Haladó társadalmi gondolat" c. sorozat kötetére.

/: Vázlat :/

<u>Morus:</u>	Utópia
<u>Campanella:</u>	Civitas Solis
<u>Bacon:</u>	Nova Atlantis
<u>Winstanley:</u>	Diggerek, levellerek /: szemelv. :/
<u>Maudeville:</u>	The Fable of the Bees /: szemelv. :/
<u>Petty:</u>	/: Szemelv. :/ /?/
<u>Morelly:</u>	Code de la Nature
<u>Meslier:</u>	Szemelvényes kötet műveiből
<u>Mably:</u>	" " "
<u>Rousseau:</u>	Sur l'inégalité - Contrat social - Egyéb
<u>Volney:</u>	Catéchisme du citoyen Français /: 1793 :/
<u>Enciklopédia:</u>	/: szemelvényes címszavakból :/
<u>Francia forradalom</u>	/: Robespierre, stb. szemelv. :/
<u>Babeuf:</u>	Szemelvények
<u>Dietzgen:</u>	Szemelv.
<u>Morgan:</u>	Ancient Society /?/
<u>Huszitizmus, reformáció:</u>	/: szemelv. :/ /?/
<u>Orosz forradalmi demokraták:</u>	/: Szemelv. :/
<u>Magyar szabadságharc</u>	/: szemelv. :/
<u>Cabet:</u>	Icaria /?/

Hartwegman (szelvényezett levélkezeléssel)

1954. évi kutatási terv.

Dialektikus materializmus

Az esztétikai visszatükrözés problémái /Lukács György/

Előtanulmányok a kommunista világnézet témájához /Fogarasi Béla/

A törvény kategóriája /Nádor György, illetve Havas Ernő/

Relativitás elméleti és dialektikus materializmus /Nagy Lajos/

Tanulmánykötet előkészítése: /: 1. albiz. terv :/

Történelmi materializmus:

Állam és jogtudomány és a marxista filozófia /Szabó Imre/

A magyar szellemtörténet bírálatahoz /Szigeti József/

Az értelmes önzés kérdése /Heller Ágnes/

Tanulmánykötet előkészítése /: 1. albiz. terv :/

A filozófia története:

Görög materialisták /1. presokratikusok :/ Trencsényi Waldapfel I.

A magyar burzsoá jogbölcselet története /Szabó Imre/

Hobbes /Mátrai László/

A magyar filozófia-történet vázlata /Mátrai László/

Diderot esztétikája /Szigeti József/

A fiatal Spinoza /Nádor György/

A dialektika elemei Lamarck természetfilozófiájában. Lamarck vi-

lágnevéte /: Makai Mária :/

Tanulmánykötet elkészítése: /1. albiz. terv :/

Esztetika:

A szatíra problémái /Mészáros I./

A líra elméletéhez /Mészáros I./

A szocialista-realista regény kialakulása Franciaországban

/Mészáros V./

Lessing dramaturgiája /Almási Miklós/

Arany János esztétikája /Hermann István/
 Pozitív hős Csernisevskij /Heller Agnes/
 Lessing: Hamburgi dramaturgiájáról. A kiadvány előszava. /Almási/

Logika: Az esztétikai választás problémái

Az esztétikai választás problémái /Heller Agnes/

A törvény "Logika" bírálata /Heller Agnes/

Az esztétikai választás problémái /Heller Agnes/

Tanulmányok az esztétikáról /Heller Agnes/

Történelmi materializmus:

Alam és jogtudomány és a marxista filozófia /Heller Agnes/

A magyar esztétika története /Heller Agnes/

Az esztétika önálló tudomány /Heller Agnes/

Tanulmányok az esztétikáról /Heller Agnes/

A filozófia története:

Görög materializmus /Heller Agnes/

A magyar esztétika története /Heller Agnes/

Hobbes /Heller Agnes/

A magyar esztétika története /Heller Agnes/

Diderot esztétikája /Heller Agnes/

A francia esztétika /Heller Agnes/

A dialektika esztétikai vonatkozásai /Heller Agnes/

Létezés /Heller Agnes/

Tanulmányok az esztétikáról /Heller Agnes/

Estetika:

A esztétika problémái /Heller Agnes/

A líra elméletéről /Heller Agnes/

A esztétika esztétikai vonatkozásai /Heller Agnes/

/Heller Agnes/

Lessing dramaturgiája /Almási Miklós/

Dialektikus materializmus albizottság 1954-es
munkaterve.

Április:	Balogh Elemér:	A világ anyagisága
Május:	Simon Endre:	Az ellentmondás kérdéséről
Június:	Varga Iván:	Az ellentmondások fejlődése népi demokráciánkban
Szeptember:	Nagy Lajos:	Relativitás-elmélet és dialekti- kus materializmus
Október:	Helmeczy László:	A filozófia tárgya
December:	Balogh Elemér:	Az anyag elsődlegessége, a tudat másodlagossága.

Szigeti József sk.

A történelmi materializmus albizottság 1954/55-ös munkaterve

- Május: Szecsődi és Kerpán: A tömegek szerepe a szocializmus építésében /vázlat/
- Szeptember: Lukács József: A vallásos ideológia és a burzsoá áltudomány kapcsolata az imperializmus korszakában; a magyar klerikális reakció taktikája az ideológiai harcban. /Amennyiben a Főbizottság hozzájárul ahhoz, hogy Lukács József elvtársát az Albizottság tagjává felvegyék, a vázlat szeptemberben megvitatásra kerül; a teljes munka kész 1955. májusban.
- November: Zöld János és Varró Rózsa: A szocialista alap és felépítmény kialakulása népi demokráciánkban /vázlat megvitatása novemberben, kézirat kész 1955. áprilisban/
1955. február: Földesi István: A demokrácia és diktatura viszonya a népi demokratikus államban /vázlat/
- Még két téma nem tisztázott, ezeket utólag fogom beadni.
- Javaslat az Albizottság kibővítésére Lukács József és Sipos János elvtársakkal.

Havas Ernő sk.

1955. évi kutatási tervvázlat.

Dialektikus materializmus

Előtanulmányok a Kommunista világnézet c. témához.
A visszatükrözés elmélete mindenekelőtt az esztétikai visszatükrözés elmélete.
A dialektikus materializmus egyes kategóriáinak /ellentét-ellentmondás, törvénykategória stb./ kidolgozása.
A népi demokrácia dialektikája egyes problémáinak kidolgozása.
A dialektikus materializmus és a szaktudományok összefüggésének kidolgozása mindenekelőtt a fizika /relativitáselmélet és kvantumelmélet/ biológia és kémia területén, a szaktudósokkal való együttműködés alapján.
Tanulmánykötet előkészítése, /albizottsági terv alapján/.

Történelmi materializmus

A történelmi materializmus egyes problémáinak kidolgozása.
A népi demokrácia egyes problémáinak kidolgozása /a történészekkel és közgazdászokkal való együttműködés alapján/.
A marxista etika néhány problémája.
Tanulmánykötet előkészítése /albizottsági terv alapján/.

Esztétika

A líra elmélete.
A típusalkotás problémáiból.
A polgári irodalom felbomlásának, a szocialista realista irodalom kialakulásának néhány történeti problémája.
A magyar irodalom néhány esztétikai problémája /Petőfi, Arany/.
Az Esztétikai tanulmányok 1956. évi számának előkészítése.

Filozófiatörténet

A magyar filozófia és társadalmi gondolat történetéből./Tócsics, Arany, a magyar legális marxizmus./
Előszavak készítése a Filozófiai Irók Társaság 1956. évi kiadványaihoz.
Előszavak készítése a Társadalmi Gondolat Története sorozat 1956. évi kiadványaihoz.
Tanulmányok az orosz forradalmi demokráciáról.
A reakciós magyar és külföldi filozófiai irányzatok bírálatahoz.
Tanulmánykötet előkészítése (albizottsági terv alapján)

Logika

Adalékok a marxista logika egyes kategóriáinak kidolgozásához.
A hegeli logika bírálata.

Készülő cikkek a filozófiai évkönyv számára.

A dial. és tört. mat. kérdései.

Cikk a népidemokrácia valamelyik aktuális problémájáról.

Varga Iván: A népi demokrácia ellentmondásai.

✓ Fogarassi Béla: A ~~visszatükrözés dialektikus elmélete~~ /programszerű tézisek./ *Többségi*

✓ Lukács György: Az egyes, és különös és általános.

Havas Ernő: A törvény objektivitása.

Telegdi Zsigmond: A nyelv és gondolkodás kérdéséhez. /Grammatikai formák visszatükrözéses jellegéről./

✓ Szigeti József: Fajmitos és stiluskategoriák

János
Szabó Imre: Az állam és jogtudomány és a marxista filozófia viszonya.

Szamosi
Nagy Lajos: Dialektikus materializmus és relativitás elmélet.

Pal
Tamás György: Pauler filozófiájának vizsgálata.

Kardos Lajos: Az idealista lélektan kritikájához.

Molnár Erik: Valami a készülő munkából.

Filozófia történet.

Ladányi Péter: Vico

✓ Heller Ágnes: Csernisevszki esztétikai nézetei regényeiben.

✓ Mátrai László: A magyar filozófia történetéből.

Herman István: A népi esztétika kialakulása Petőfinél és Aranynál

Tordai György: Horárik János

Ismertetés a Szovjetunió és a népidemokráciák
filozófiai frontjáról.

Könyvismertetések

Művelt Nép filozófiai kiskönyvtára

Heidegger tanulmánykötete

A. Huxsley Themes and Variations új magyar filozófiai illetve esztétikai munkák.

1955. évi filozófiai kiadványterv.

A./ Terv.

1./ Önálló munkák.

Fogarasi Béla: Logika / III. kiadás/

Az előző kiadás elfogyott, viszont a könyv iránt széleskörű az érdeklődés.

Lukács György: Az esztétikai visszatükrözés problémái.

Egy nagy, rendszeres marxista esztétika első része.

Szigeti József: A magyar szellemtörténet kritikája.

1954. évi tervből áthozva.

Nádor György: A természettörvény kategória kialakulástörténete.

Monográfia a filozófia és a természettudomány egyik fontos határkérdéséről. /kb. 20 iv./

Filozófiai Évkönyv III. kötet.

Az előző évi kötet folytatása.

Esztétikai tanulmányok. /Szerk. Lukács György/

Esztétikai tanulmányok, cikkek, recenziók.

2./ Szovjet munkák fordítása.

Az orosz filozófia története. /Szerk. Heller Ágnes/

Tanulmánykötet, amelyben a tanulmányok az orosz filozófia egyes kiemelkedő képviselőivel foglalkoznak /forradalmi demokraták, Plechanov, stb./

3./ Filozófiai klasszikusok kiadásai.

Görög filozófiai olvasókönyv I. /Szerk. Trencsényi Waldapfel Imre,

Három kötetre tervezett nagy szövegkiadvány első kötete. Régi hiányt pótol. Az első kötet döntő részben a Sokrates előtti filozófusok szövegeit tartalmazza./

Hobbes: Válogatott filozófiai művei. /Szerk. Mátrai László/

1954. évi tervből áthozva.

Hegel: Esztétika /III. kötet/

Az előző évben megjelent kötet folytatása.

Csernisevskij: Válogatott filozófiai művei II. kötet.

Folytatása az előző évi kötetnek.

Apácai Csere János művei I. kötet /Szerk. Lázár György/

A magyar haladó hagyományok feltárása szempontjából alapvető jelentőségű.

B./ Terv.

1./ Önálló munkák.

A dialektikus materializmus egyes kérdései. /Szerk. Szigeti József/

A történelmi materializmus egyes kérdései. /Szerk. Havas Ernő/

Filozófia-történeti tanulmányok. /Szerk. Mátrai László/

Mindhárom kötet a Filozófiai Albizottságok keretében elkészült sikertelt tanulmányok gyűjteményes kiadása.

2./ Filozófiai klasszikusok kiadásai.

Descartes: Válogatott filozófiai művei. /Szerk. Nádor György/

Descartes művei mind filozófiai, mind tudománytörténeti szempontból elsőrendű jelentőségűek és magyar kiadásuk lényegében hiányzik. /kb. 25 iv/

Lomonoszov: Válogatott filozófiai művei.

A nagy orosz tudós művei a materializmus, a haladó gondolkodás és tudomány története szempontjából rendkívül jelentősek.

Lessing: Hamburgi dramaturgia. /Szerk. Mészáros István/

Az esztétika történetének egyik klasszikus alkotása.

C./ Terv.

Helvetius: Az elméről.

A XVIII. századi materialista filozófia történetének egyik reprezentatív műve.

Aristoteles: Poetika /Szerk. Trencsényi Waldapfel Imre/

A kötet a poetikán kívül Aristoteles más műveiben foglalt esztétikai szövegeit is közli.

A társadalmi gondolat története sorozat /később meghatározandó kötetei./

1954. évi filozófiai kiadványterv.

Lukács György: Az irracionalista filozófia kritikája
Beotius Dacus: /Előszó: Nádor György, szerk.: Mátrai László/
Hegel: Esztétika II.
Csernisevskij: Válogatott filozófiai művei II.
Diderot: II. /Előszó: Szigeti József/
Aristoteles: ~~Atheniaion polteia~~
Spinoza: Ifjúkori művei és levelezése
Vico: Az új tudomány *atmaga*
Filozófiai Évkönyv II.
Esztétikai tanulmányok - /feltételelesen/

A filozófiatörténeti albizottság 1954-es munkaterve.

Április:	Tordai György:	Horarik c. könyvének megvitatása
Május:	Makai Mária:	A dialektika elemei Lamarck természetfilozófiájában
	Mátrai László:	Kant magyarországi hatása a XVIII században
Junius:	~~Almási Miklós:~~	Lessing dramaturgiája
Augusztus:2	Ladányi Péter	Kant és a francia forradalom
Szeptember:	~~Almási Miklós:~~ Makai Mária:	Schelling természetfilozófiája XVIII. századi utópista kommunisztikus tanok
Október:	Tordai György:	Táncsics filozófiája /tematika/
November:	Katona Katalin:	A magyar fasizmus egyik filozófiai irányzatának bírálata /később meghatározandó/
1955-re készül el:	Fukász György:	A "legális marxizmus" magyarországi története.

Mátrai László sk.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA II. OSZTÁLYA

Lukács György elvtársnak,

B u d a p e s t .
V. Belgrád rkp. 2.

Tárgy: Meghívó.

Hiv. szám:

Melléklet:

Előadó: Zrinszky Lászlóné

Mellékállomás:

Ügyiratszám: 4335/1954/FL.

Budapest, 1954. ápr. hó 5. n.

Szfvkeskedjék az ügyirat számára hivatkozni.

Értesitem, hogy f. hó 12.-én /: hétfőn :/ d.u. 5 órakor a Filozófiai Főbizottság ülést tart a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem rektori hivatalában /: IX. Dimitrov tér 8. II. :/, amelyen kérem szíves megjelenését.

- Napirend:
- 1./ A Főbizottság 1954. és 1955. évi könyvkiadási tervének jóváhagyása. /Előadó: Nádor György/
  - 2./ A "Haladó Társadalmi Gondolat" c. sorozat tematikájának megvitatása /Előadó: Mátrai László/
  - 3./ Az 1954-55-ös kutatási terv megvitatása. /Előadó: Heller Ágnes/
  - 4./ Az albizottsági munkatervek jóváhagyása
  - 5./ Egyéb.

Fejér Klára sk.
szaktitkár

